

בש"פ 5969/23 - יהודה עדי עמר נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 5969/23

לפני: כבוד השופטת ר' רונן

המבקש: יהודה עדי עמר

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי
בבאר שבע בעמ"ת 20491-07-23 מיום 11.7.2023
שניתנה על ידי כב' השופט א' משניות

בשם המבקש: עו"ד תאמר אסדי

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט א' משניות) בעמ"ת 20491-07-23 מיום 11.7.2023. בהחלטה זו דחה בית המשפט המחוזי ערר שהגיש המבקש על החלטת בית משפט השלום בבאר שבע (כב' השופט א' אמנו) במ"ת 50620-06-23 בה הורה בית משפט השלום על מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. בית המשפט דחה גם את בקשת המבקש להפנותו לקבלת תסקיר מעצר בעניינו, שיבחן בית היתר את שילובו בקהילה טיפולית לצורך גמילה מסמים.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 21.6.2023 הוגש כנגד המבקש כתב אישום המייחס לו עבירה של החזקה ושימוש בסמים לפי סעיף 7(א)

וסעיף 7(ג) לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של המבקש עד לתום ההליכים הפליליים נגדו.

3. ביום 3.7.2023 התקיים בבית משפט השלום בבאר שבע דיון בבקשת המעצר, בו הסכים המבקש לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר כנגדו, וביקש להפנותו לשירות המבחן שיבחן, בין היתר, את אפשרות שילובו בקהילה טיפולית לצורך שיקום וגמילה משימוש בסמים. בא-כוח המבקש טען כי מתקיימים אצל המבקש התנאים שנקבעו בבש"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' סוויסה, פ"ד סד(3) 101 (2011) (להלן: הלכת סוויסה), המאפשרים לחרוג מהכלל לפיו העיתוי הראוי לגמילה מסמים הוא בשלב גזירת הדין ולא בשלב המעצר. זאת, כיוון שלטענתו הוא החל בטיפול לשם גמילה מסמים עוד בטרם נעצר.

המשיבה התנגדה לבקשה זו. היא טענה כי אמנם המבקש החל בטיפול, אך ציין בחקירתו במשטרה כי התכנית שהוצעה לו לשיקום מסמים אינה מועילה לו, וכי הוא ממשיך לצרוך סמים באופן שלא ניתן יהיה לאתרם בבדיקות שתן. לכן נטען כי תנאי הלכתסוויסה אינם מתקיימים בעניינו של המבקש, והמשיבה עמדה על מעצרו עד לתום ההליכים.

בהחלטה מאותו היום קיבל בית משפט השלום את בקשת המשיבה והורה על מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים. נקבע כי התנאים המנויים בהלכת סוויסה אינם מתקיימים שכן המסגרת הטיפולית בה טופל המבקש - "בית חוסן", היא מסגרת המיועדת לטיפול באלימות במשפחה ולא לטיפול בהתמכרות לסמים. עוד ציין בית המשפט כי חרף הטיפול של המבקש בבית חוסן, הוא ממשיך לצרוך סמים. לפיכך, לא נראה כי מדובר במי שהחל בהליך גמילה מסמים בטרם ביצע העבירה, ואף לא נראה כי ישנו פוטנציאל הצלחה גבוה להליך הגמילה.

בית המשפט הוסיף כי נראה שהמבקש "הגיע עם תשובה מוכנה מראש" כשאמר בחקירתו כי הוא זקוק לקהילה טיפולית, מה שהעלה את הרושם שמדובר באמירה כלפי חוץ ולא באמירה אמיתית. לאור האמור, ובשים לב למסוכנות הגבוהה הנשקפת מהמבקש נוכח העבירות שיוחסו לו בכתב האישום, נקבע כי אין מקום להפנות את המבקש לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר מעצר (החלטה זו תכונה להלן: החלטת בית משפט השלום).

4. ביום 10.7.2023 הגיש המבקש ערר על החלטת בית משפט השלום. הוא טען כי בית משפט השלום שגה בקובעו כי דבריו של המבקש לפיהם הוא מבקש להשתלב בקהילה טיפולית, נאמרו כלפי חוץ, וכי המבקש לא באמת החל הליך גמילה מסמים טרם ביצע העבירה. המבקש טען כי אמנם שילובו בבית חוסן לא הביא לגמילתו מסמים, אך רצונו להשתלב בקהילה סגורה מעיד על סיכויי ההצלחה של הליך הגמילה. בכך הוא עומד בתנאים הראשון והשני של הלכת סוויסה.

כן טען המבקש כי גם אם תידחה טענתו לפיה הוא החל בהליך גמילה מסמים טרם ביצע העבירה; וגם אם לא תתקבל הטענה לפיה סיכויי הצלחתו של הליך הגמילה בו הוא נמצא גבוהים - הרי שיש להורות על הפנייתו לשירות המבחן לצורך קבלת תסקיר מעצר בעניינו, בטרם קבלת החלטה על מצערו עד תום ההליכים.

5. ביום 11.7.2023 התקיים דיון בערר, ולאחריו ניתנה החלטת בית המשפט המחוזי, שדחתה אותו. בית משפט קמא קבע כי לאור הכמות הרבה של הסמים שנתפסו אצל המבקש - כמות המבססת חזקה סטטוטורית כי לא מדובר

בסמים לצריכה עצמית; לאור עברו הפלילי של המבקש הכולל, בין היתר, שתי הרשעות קודמות בעבירות סמים; וכן לאור קביעת בית משפט קמא לפיה לא מתקיימים בנסיבותיו של המבקש התנאים הקבועים בהלכת סוויסה- הרי שהחלטת בית משפט השלום להורות על מעצרו של המבקש עד תום ההליכים מבלי להפנותו לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר מעצר היא סבירה ואף מתבקשת, ועל כן יש לדחות את הערר.

על החלטה זאת הוגשה בקשת רשות הערר שבפניי.

6. בבקשת רשות הערר עותר המבקש כי אורה על הפנייתו לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר מעצר בענייניו, שיבחן את אפשרות שילובו בקהילה טיפולית סגורה לצורך גמילתו משימוש בסמים.

המבקש שב וטוען כי מתקיים בענייניו התנאי הראשון והעיקרי שנקבע בהלכת סוויסה- התנאי לפיו עליו להראות כי הוא החל בהליך הגמילה בטרם ביצע העבירה בגינה נעצר. המבקש טען כי הוא אכן השתלב באופן עצמאי, עובר למעצרו, בבית חוסן. הגם שבית חוסן הוא מסגרת לטיפול באלימות, הרי שהאלימות בה הוא נוקט נובעת משימוש בסמים. לכן בטיפול הוא מבקש למעשה להיגמל משימוש בסמים. המבקש חוזר וטוען כי מתקיים בענייניו גם התנאי השני של הלכתסוויסה- קיומו של פוטנציאל גבוה להליך הגמילה. זאת, משום שאמירתו בחקירה כי הוא זקוק לטיפול בקהילה לצורך גמילתו מסמים מעידה על סיכויי הצלחתו של הליך הגמילה.

המבקש אף חוזר על הטענה לפיה גם אם תידחה טענתו כי מתקיימים התנאים האמורים, בכל זאת יש להורות על הפנייתו לשירות המבחן לצורך קבלת תסקיר שיבחן את פוטנציאל ההצלחה של הליך הגמילה ואת המסוכנות הנשקפת ממנו, בטרם החלטה על מעצרו עד לתום ההליכים.

דיון והכרעה

7. לאחר שעיינתי בטענות המבקש ובנספחים שצורפו לבקשה הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות אף מבלי להידרש לתשובת המשיבה.

8. כידוע, דיון בנושא מעצר ב"גלגול שלישי" לפי סעיף 53(א1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 שמור למקרים מיוחדים, בהם מתעוררת שאלה משפטית בעלת חשיבות עקרונית החורגת מעניינם של הצדדים להליך; או כאשר מתעורר חשש לאי צדק חמור או לעיוות דין, כתוצאה מפגיעה לא מידתית בזכויות הנאשם או אי מתן משקל ראוי לשלום הציבור ולביטחון (ראו למשל בש"פ 5721/12 בביקר נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (14.8.2012); בש"פ 4900/12 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 8 (25.6.2012); בש"פ 4587/21 מריאשקין נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (8.7.2021)).

אינני סבורה כי הבקשה שלפניי היא אחד מאותם מקרים חריגים שבחריגים המצדיקים התערבות של בית משפט זה כערכאה שלישית.

9. כדי להורות על שילוב של נאשם במסגרת טיפולית לגמילה מסמים כבר בשלב המעצר, יש להוכיח קיומם של לפחות שניים מהתנאים הקבועים בהלכת סוויסה (ראו הלכת סוויסה, פסקה 7). הערכאה הדיונית שדנה בעניינו של המבקש התרשמה כי לא מתקיים בעניינו אף אחד מתנאים אלה. בית משפט קמא, שבחן את עררו של המבקש, התרשם כי קביעת בית משפט השלום לעניין זה היא סבירה ונכונה, וכי לאורה, כמו גם לאור טיב העבירה המיוחסת למבקש ולאור עברו הפלילי הכולל בין היתר עבירות סמים, לא היה מקום להפנותו להליך גמילה ואף לא להפנותו לשירות המבחן.

בקשת רשות הערעור שלפניי אינה מעלה שאלה משפטית בעלת חשיבות עקרונית החורגת מעניינים של הצדדים להליך. בנוסף, המבקש אף לא הוכיח כי החלטותיהם של בתי משפט קמא גורמות לאי צדק חמור או לעיוות דין, או כי יש בקביעותיהם כדי להביא לפגיעה בלתי מידתית בזכויותיו.

לאור האמור לעיל, הבקשה למתן רשות ערר נדחית בזאת.

08.08.2023

שׁוֹפֵט